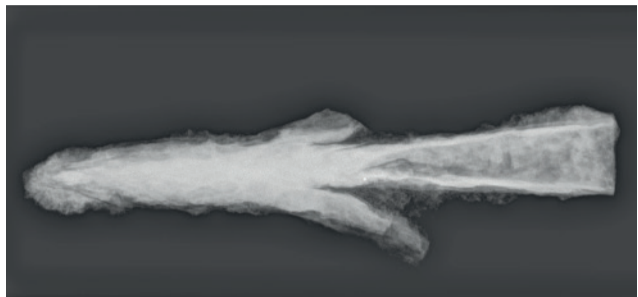

POZNORIMSKO OROŽJE IZ AJDOVŠČINE

SULIČNA OST (PN 514) PRED POSEGOM (FOTO: A. FERLETIC).

RENTGENSKI POSNETEK SULIČNE OSTI (POSNETEK: M. KOREN).

PREDMET PO KONČANEM POSTOPKU (FOTO: A. FERLETIC).

NOŽ (PN 604) S HITRO NAPREDUJOČO KOROZIJO (FOTO: A. FERLETIC).

NOŽ PO KONČANEM POSTOPKU Z ODKRITIMA ŽLEBOVOMA (FOTO: ANDREJ FERLETIC).

BODALO (PN 1631) PRED IN PO POSEGU (FOTO: A. FERLETIC).

V OKVIRU PRENOVE STAREGA MESTNEGA JEDRA AJDOVŠČINE, KI JE V REGISTRU KULTURNE DEDIŠČINE ZAŠČITENO KOT ARHEOLOŠKO NAJDIŠČE CASTRA (EŠD 3), JE POTEKALO MED LETOMA 2017 IN 2019 TUDI ZAŠČITNO ARHEOLOŠKO IZKOPAVANJE. V KONSERVATORSKO-RESTAVRATORSKE DELAVNICE SMO DOBILI NEKAJ TISOČ KOSOV ARHEOLOŠKE KOVINE, MED KATERIMI JE BIL NAJVEČ ŽELEZA, KI JE POTREBOVALO HITRO AKTIVNO KONSERVATORSKO-RESTAVRATORSKO OBDELAVO.

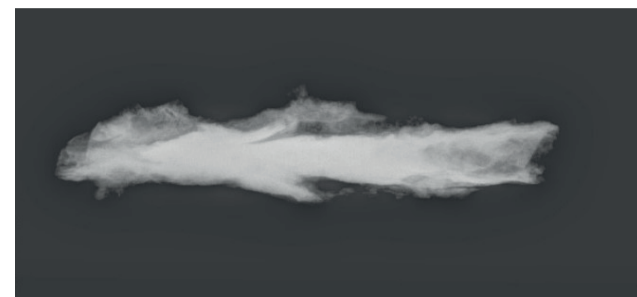
KER SO IZKOPANI ARHEOLOŠKI ŽELEZNI PREDMETI POSEBNO OBČUTLJIVI IN DOVZETNI ZA PROPADANJE, SMO BILI V STIKU TUDI Z ARHEOLOGI NA TERENU, KI SO PO IZKOPU PREDMETOV IZVAJALI PREVENTIVNO KONSERVACIJO (VLAŽENJE PREDMETOV, ZAČASNO SHRANJEVANJE V TEMNIH IN HLADNIH PROSTORIH, HITRA PRIMARNA ARHEOLOŠKA OBDELAVA IN PREDAJA GRADIVA V MUZEJ). ŽARADI VELIKE KOLIČINE IZKOPANEGA GRADIVA, ŠE POSEBNO ŽELEZNEGA, JE BIL PO PREDAJI PREDMETOV V MUZEJ NADZOR NAD NJIHOVIM STANJEM OTEŽEN, ZATO SMO SE SKUPAJ S PRISTOJNIM ARHEOLOGOM ODLOČILI, DA PREDNOSTNO KONSERVIRAMO NAJPOMEMBNEJŠE OZ. NAJIZPOVEDNEJŠE PREDMETE. MED NJIMI JE BIL VELIKO KOSOV POZNORIMSKEGA OROŽJA IN VOJAŠKE OPREME, IZSTOPALE SO PREDVSEM PUŠČICE, SEKIRE, BODALA, SULIČNE OSTI, KOPJA IN IZSTRELKI.

PREDMETI SO BILI VEČINOMA V ZELO SLABEM STANJU, NESTABILNI IN OBČUTLJIVI NA DOTIK, VIDNA JE BILA AKTIVNA KOROZIJA. PREDMETE SMO NAJPREJ DOKUMENTIRALI, VIZUALNO PREGLEDALI IN SE PRI MNOGIH ODLOČILI ZA RENTGENSKO SLIKANJE, KI NAM JE V MNOGIH PRIMERIH SPLOH ODKRIL OBLIKO IN NAMEMBNOST PREDMETA. ŠE PRED PRVIM, RAZISKOVALNIM ČIŠČENJEM ALI MED NJIM, JE BIL POTREBNO NEKATERE PREDMETE UTRDITI ALI JIH ZLEPITI Z EPOKSIDNO SMOLO ARALDITE M. ZA ČIŠČENJE KOROZIJE TER VKLJUČKOV APNENCA, OGLJA, ZEMLJE IN PESKA, SMO UPORABLJALI PESKALNIK, SKALPELE, MIKROMOR Z RAZLIČNIMI ABRAZIVNIMI NASTAVKI IN ULTRAZVOČNO KLADIVCE. OB TEM SMO BILI POSEBNO POZORNI NA SLEDI UPORABE (V BOJU DEFORMIRANI ALI UDARJENI PREDMETI, ZVITE ALI ODLOMLJENE PUŠČIČNE KONICE, UDARJENA REZILA NOŽEV). TA INFORMACIJA JE ZA ARHEOLOGE ZELO POMEMBNA, SAJ LAHKO Z NJENO POMOČJO, NA PRIMER, UMEMSTIJO PREDMET V KONTEKST DOLOČENEGA HISTORIČNEGA DOGAJANJA (SPOPAD, BITKA). OB TEM JE POTREBNA PREVIDNOST, SAJ JE VČASIH TEŽKO RAZLIKOVATI TE VRSTE POŠKODB OD POŠKODB, KI SO NASTALE S PROPADANJEM PREDMETA. RAVNO TAKO SMO BILI POZORNI NA MOREBITNE ORGANSKE OSTANKE IN ORNAMENTE. PO ČIŠČENJU JE SLEDILO OBDELAVA PREDMETOV V ALKALNOSULFITNI RAZTOPINI, SESTAVLJENIH PREDMETOV (NPR. PLUMBAT) PA V DESTILIRANI VODI.

PO SULFITNEM POSTOPKU JE BIL POTREBNO MNOGO PREDMETOV UTRDITI. PO PONOVNEM ČIŠČENJU SMO PREDMETE PREMAZALI Z VODNO-ALKOHOLNO RAZTOPINO TANINA, JIH VAKUUMSKO POSUŠILI, POLAKIRALI TER POVOSKALI Z RENESANČNIM VOSKOM. SLEDILA JE ŠE PRIPRAVA DOKUMENTACIJE O OPRAVLJENIH POSEGIH IN PREDAJA PREDMETOV KUSTOSU.

ZARADI MOČNE KOROZIJE NEPREPOZNAVEN PREDMET (SN 215) (FOTO: A. FERLETIC).

RTG SLIKA JE RAZKRILA PUŠČIČNO OST Z DVEMI ZALUSTMI IN DELNO OHRANJENEM TULCU (POSNETEK: M. KOREN).

PUŠČIČNA OST PO KONČANEM POSTOPKU (FOTO: A. FERLETIC).

SKUPINA PREDMETOV (SEK. 3, SE 3104), MED KATERIMI SMO KOT POTENCIALNO KOPJE OZ. SULIČNO OST PREPOZNALI RAZLOMLJEN PREDMET V DVEH DELIH, ...

... KAR JE POTRDILA TUDI RTG SLIKA (POSNETEK M. KOREN).

DELNO UTRJENI PREDMET PRED PRVIM, RAZISKOVALNIM ČIŠČENJEM (FOTO: A. FERLETIC).

Želzna ost kopja po konservatorsko-restavratorskem posegu (foto: A. Ferletic).